

ДВАДЕСЕТ ДЕВЕТИ
КОНГРЕС ЕМРА У
РИГИ

ПОД ЛУПОМ ВОЈНИХ НОВИНАРА

Више од педесет уредника службених војних часописа и цивилних публикација које се баве проблематиком одбране, из седамнаест европских земаља, учествовало је ове године на 29. конгресу Удружења војних новинара, одржаном у летонском главном граду Риги. Током боравка у тој земљи, сем учешћа на конгресу, представницима медија је, у летонског Министарству одбране, предочено какви су одбрамбена политика и оружане снаге те земље, а имали су прилику и да присуствују делу мултинационалне вежбе Open Spirit, која се одржавала од 28. августа до 13. септембра на Балтичком мору.

European Military Press Association – ЕМРА, или у преводу Европско удружење војних новинара, окупља поклонице војне писане речи 29 година. Магазин „Одбрана“ члан је тог удружења од 2006. године. Сваке године организују се конгреси у другој земљи чланици. Циљ је да се остваре бројни контакти међу колегама из европских војних гласила, стекну нова познанства и знања, размене искуства и прилози, сагледава тематика и, наравно, стекне ближи увид у садржаје уређивачке политике других редакција. Ништа мање значајно није ни упознавање земље домаћина и њених оружаних снага. Ове године конгрес ЕМРА одржан је од 9. до 13. септембра 2008. у летонском главном граду Риги.

■ ОДЈЕЦИ КОНГРЕСА

Конгрес је отворен свечаним скупом у старом здању Летонског друштвеног дома у центру Риге и занимљиво је да су све до завршне церемоније у Националној опери са новинарима били и највиши војни и цивилни руководиоци – министар одбране Винетс Велдре, државни секретар Министарства одбране Едгарс Ринкевич и командант Националних оружаних снага Летоније генерал-мајор Јурис Маклаковс. Сви су у својим говорима истicali част и задовољство што су овогодишњи домаћини конгреса, јер схватају значај који има новинарска професија у информисању јавности о актуелним војним питањима од ширег друштвеног значаја.

На генералној скупштини ЕМРА, одржаној 11. септембра, усвојен је записник са прошлогодишње Генералне скупштине у Љубљани, потом је извештај о раду ЕМРА у протеклој години поднео председник ЕМРА аустријски пуковник Јорг Ашенбрeнер. Он је рекао како је прошла година била богата активностима и истакао потребу да се додатно повећа број чланова из осталих европских земаља које још нису чланице Удружења.

На седници је поднето и више извештаја о појединим активностима ЕМРА током протекле године. О тродневној посети војних новинара међународним мировним снагама на Космету говорио је новинар Роман Бриц из Словеније. Учесницима конгреса приказан је и филм о тој посети, који је снимљен у сарадњи са летонским колегама из агенције „Тeвијас Саргс“. Било је речи и о предстојећој посети мировним снагама у Чаду, која се планирана за пролеће идуће године.

Одржано је и неколико презентација о активностима ЕМРА – снимљен је филм о изложби НВО EuroSatoy 2008, која се сваке друге године одржава у Паризу, а своје утиске пренео је пуковник Џон Дарнинг. Пуковник Карл-Хајнц Лајтнер известио је присутне колеге о учешћу на конгресу одржаном у јуну у Истамбулу. Такође, војни новинари су могли да прате презентацију „Летонија као гранична земља шенгенске зоне“. Приказан

НАГРАДА НОВИНАРУ „ОДБРАНЕ“

На 29. конгресу Европског удружења војних новинара проглашени су резултати конкурса „EMPA Award“ за 2008. годину. Та новинарска награда установљена је прошле године поводом 30 лета постојања и рада удружења EMPA и ово је први конкурс.

Прва годишња награда EMPA за најбољи чланак објављен у европским војним гласилима додељена је Раденку Мутавцићу, заменику главног уредника магазина „Одбрана“, за текст „Боља комуникација са светом“, који говори о сарадњи Војске Србије и Националне гарде Охаја у оквиру Програма државног партнерства. Чланак је објављен у магазину „Одбрана“, 1. јула 2007, после посете српских официра и подофицира Националној гарди Охаја и заједничких вежбених активности на полигону Форт Грејлинг, једном од највећих и најопремлијих у САД.

Друга награда додељена је Ерлингу Еиклију, новинару „Форсваретс Форум“ из Норвешке, а трећа Роману Брицу, из „Словенске војске“.

Награде су уручили председник EMPA аустријски пуковник Јорг Ашенбренер и потпредседник EMPA Лига Лакуча, председник Организационог комитета овогодишњег Конгреса.

је и филм о томе како се спроводи гранична контрола и које су обавезе грађана суседних држава приликом уласка у Летонију.

Организатор следећег конгреса, 30. јубиларног, биће Аустрија, а кандидатуру за 2010. најавила је Ирска.

■ МУЛТИНАЦИОНАЛНА ВЕЖБА

Време одржавања конгреса поклопило се са извођењем мултинационалне војне вежбе „Open Spirit 2008“, која се сваке године одржава на Балтичком мору у литванским територијалним

водама, са основним задатком – чишћењем Балтичког мора од заосталих мина и увежбавањем противминских поступака морнарица које у вежби учествују. У том мору налази се велика количина неексплодираних убојних средстава још из Првог и Другог светског рата. Процењује се да у том подручју вреба још око 145.000 мина, торпеда и бомби. Иако су старе, оне још увек представљају потенцијални ризик за све који пролазе тим правцем, посебно за риболовце. Поред тога, оне су и велики и еколошки проблем.

Препознајући важност тог проблема, Летонија и Немачка су пре дванаест година одржале прву вежбу претраживања дна и пронашле 20 различитих експлозивних средстава. Од 1997. придружују им се Шведска и Естонија и од тада се вежба одржава сваке године под називом Open Spirit. До данас је пронађено око 500 мина у територијалним водама балтичких држава. У вежбу су укључене и земље које нису чланице Северноатлантске алијансе. Занимљиво је да се сваке године три земље ротирају као домаћини вежбе Летонија, Естонија и Литванија, а ове године на реду је била Летонија.

На овогодишњој вежби учествовало је 14 бродова из седам земаља (Белгија, Естонија, Француска, Немачка, Литванија, Летонија и Пољска, а међу проматрачима били су Аргентина, Египат, Шведска и Чиле). Немачка морнарица учествовала је са два брода и 115 морнара, а њихов брод „Донау“, којим је за-

ЛЕТОНСКЕ ОРУЖАНЕ СНАГЕ

У летонском Министарству одбране европски војни новинари су упознати са одбрамбеном политиком и саставом Националних оружаних снага те земље. О томе су говорили командант Националних оружаних снага генерал-мајор Јурис Маклаковс и његови сарадници.

Летонија од прошле године има професионалну војску и њене оружане снаге броје 5.600 припадника. Планом развоја предвиђено је да се тај број повећа наредне године на 5.700, а 2010. на 5.800 припадника.

Имају сва три вида ОС – копнену војску, морнарицу и авијацију, а циљ им је да имају добро организовану, савремено опремљену и флексибилну оружану силу, која ће штитити темељне интересе и вредности њиховог друштва и учествовати у међународним мировним операцијама (тренутно се у мисијама налази 144 припадника). Овогодишња издвајања за одбрану су 380 милиона евра и приближили су се прокламованом циљу од два одсто бруто друштвеног производа.

Укупну оружану силу чини још око 11.600 припадника Националне гарде, у коју њени грађани приступају добровољно. Они имају обавезу да сваке године проведу у тој служби 30 дана, уз финансијску надокнаду, а у плану је да се то време повећа на 50 дана плаћене службе.

поведао капетан фрегате Кристоф Ресинг, био је и командни брод вежбе, и база радозналим новинарима учесницима конгреса ЕМРА. Посебан гост на броду био је генерални секретар НАТОа Јап де Хоп Схефер.

Током овогодишње вежбе пронађено је 57 мина, а уништење неких могли су да виде војни новинари. Био је то ватрени завршетак изузетно хладног летњег дана, посебно на отвореном мору. Али то није и крај посете Риги.

Предусретљиви организатори Конгреса потрудили су се да учесницима приближе историју, традицију и културу њихове земље, па су организовали посету дворцу Рандала, кроз који су их провеле дворске даме, и музеју Тураида. Наравно, незаобилазне су биле и знаменитости града, те посета Музеју окупације. ■

Мира ШВЕДИЋ

ЕСКАДРИЛА ВЕЛИКЕ БРИТАНИЈЕ У СРБИЈИ

Припадници Ваздухопловне ескадриле Велике Британије боравили су у Београду од 18. до 20. септембра. Током посете обишли су војни аеродром Батајница. Пилотима наше војске приказали су авионе из састава Ескадриле на којима су долетели у Србију, у оквиру турнеје Балкан 2008 – Cessna 172, Beechcraft BE55, Lancair 320, Piper Aztec, Pilatus PC12, Cessna 182 i Cirrus SR22.

Ваздухопловци Војске Србије и пилоти из Велике Британије извели су и заједнички летачки програм. Гостима је акробатско летење мигом 29 приказао заменик команданта Ваздухопловства и противваздухопловне одбране бригадни генерал Небојша Ђукановић. Могућности орла у ваздуху демонстрирао је потпуковник Саша Ристић.

На два супергалеба Г4, школском авиону утва и хеликоптеру газела ваздухопловства Војске Србије летели су поједини чланови британске Ескадриле, док су њиховим авионима пилотирали наши ваздухопловци.

Некадашњи командант британских ваздухопловних снага, данас члан Ваздухопловне ескадриле, ваздухопловни маршал Мајкл Грејдон изјавио је да је импресиониран оним што је на Батајници видео.

– Задовољство нам је што боравимо у Београду и на овај начин сарађујемо са пилотима Војске Србије – нагласио је маршал Грејдон.

Британску Ескадрилу, иначе, основала је 1966. године група пријатеља који деле страст према летењу лаким авионима. Међу њеним првим члановима били су и хероји Другог светског рата. Број активних пилота Ваздухопловне ескадриле ограничен је на стотину. Сви морају имати пилотску дозволу, а пожељно је и сопствену летелицу. Ескадрила има сопствену хуманитарну организацију која помаже ваздухопловство Велике Британије.

Редовне летачке експедиције, које су најпре организовали на британском и небу изнад Француске, припадници Ваздухопловне ескадриле изводе и у осталим земљама света. До сада су посетили Русију, Јордан, Танзанију, Пакистан, Мароко, а 2000. године упутили су се преко северног Атлантика и стигли чак до Аљаске. ■

В. П.

Снимко Н. ПАНЧИЋ